

Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneytið
Skúlagötu 4
150 Reykjavík
b.t. Hreins Hrafnkellssonar

Reykjavík, dags. 25. október 2019

Efni: Umsögn Rafiðnaðarsambands Íslands

Veittur var umsagnarfræstur til 23. október 2019, vegna frumvarps til laga um breytingu á ýmsum lögum til einföldunar regluverks, mál nr. 255/2019, sem birt var 16. október 2019. Rafiðnaðarsamband Íslands (RSÍ) sótti um viðtötarfræstur, sem veittur var til og með 25. október 2019.

Varðandi frumvarpið sjálft um breytingu á iðnaðarlögum, þannig að lögin taki nú eingöngu til handiðnar en ekki verksmiðjuíðnaðar, telur RSÍ skorta rök og nánari útskýringar, af hvaða ástæðum slík breyting er lögð til og hver tilætlaður ávinningur fáiast með því. Í því samhengi er full þörf á því að bæta við lögin, orðskýringum eða skilgreiningum á því hvað er handiðnaður, hvað fellur undir verksmiðjuíðnað og hvað telst til heimilisiðnaðar. Mikilvægt er að koma þessu að til skýringar og einföldunar, varðandi framkvæmd laganna.

Í 10. gr. frumvarpsins er lagt til að 1. mgr. 2. gr. falli brott og í stað orðsins „iðnaði“ í 1. mli. komi „handiðnaði“. Varðandi fyrirhugaða breytingu á 2. gr. laganna, þá leggst RSÍ gegn henni og telur réttar að aðlaga lagagreinina að breyttum áherslum laganna, þannig að hún kveði á um að enginn megi reka handiðnað í atvinnuskyni nema hann hafi fengið leyfi lögum samkvæmt.

Í 15. gr. frumvarpsins er lagt til að 1. tl. 1. mgr. 15. gr. laganna verði felldur brott sem fjallar um sektir fyrir brot á lögnum, þar sem kemur m.a. fram í 4. tl. að það varði sektum:

„Ef maður kennir sig í starfsheiti sínu við löggilta iðngrein, án þess að hafa rétt til þess samkvæmt 9. gr.“

Í einstökum athugasemdum við 15. gr. frumvarpsins, segir:

„ Með 15. gr. frumvarpsins er lagt til að felld verði brott heimild til að sekta aðila sem reki iðnað án þess að hafa leyfi eða leyfir öðrum að reka iðnað í skjóli síns leyfis. Leiðir breytingin af því að iðnaðarleyfi eru lögð af.“

Af ofangreindu má sjá með hliðsjón af þeirri staðreynd að lögin munu skv. frumvarpinu einungis gilda um handiðnað að ekki er gert ráð fyrir refsingum fyrir að kenna sig við löggiltar iðngreinar líkt og er í dag. Þetta er augljóslega á misskilningi byggt á tilgangi og markmiðum laganna, haldandi að með því að fella í burt sektarákvæðið á grundvelli þess að framvegis þurfi ekki að fá útgefið iðnaðarleyfi. RSÍ mótmælir því harkalega að sektarákvæði við brotum á lögnum séu felld út.

Til þess að iðnaðarlögin nái markmiðum sínum þarf að fylgja því fastar eftir að ákvæðum þeirra sé fylgt og þau gerð skýrari og skilvirkari. Í stað þess að fella niður ákvæði um sektir er nauðsynlegt að endurskoða kæruleiðir vegna brota á iðnaðarlögum.

Núverandi fyrirkomulag er þannig að brot á lögnum er kært til lögreglu sem rannsakar og þaðan fer kæran venjubundna leið í réttarkerfinu til dómstóla. Þessi leið er óskilvirk og tímafrek. Öll rök eru fyrir því að skilvirkara væri að veita viðeigandi

stjórnvaldi rannsóknar- og sektarheimildir þar sem stofnanir sem heyra undir ráðuneyti á viðkomandi sérsviði færu með mál sem vörðuðu brot á iðnaðarlögum. Hér er bent á að við endurskoðun 15. gr. iðnaðarlaga þyrfti að útlista kæruleiðir þannig að hægt sé að taka hratt og árangursríkt á brotum.

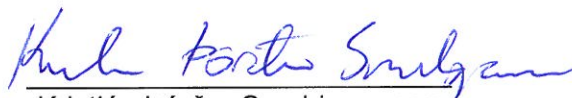
Það liggur fyrir að Mannvirkjastofnun fer með eftirlit með mannvirkjagreinum og Umferðarstofa fer með málefni bílgreina, Matvælastofnun með málefni matvæla- og veitingagreina og Siglingastofnun með siglingagreinar og svo framvegis.

Á undanförunum árum hafa stjórnvöld lýst skýrum vilja til þess að gera iðngreinum og iðnnámi hærra undir höfði innan menntakerfis og í atvinnulífi. Með því að skerpa á iðnréttindum með skýrari úrræðum, eftirliti og stuðningi mætti ná því markmið stjórnvalda.

Stéttarfélög og fagfélög í iðnaði leggja sérstaka áherslu á að stjórnvöld bæti úr þeim úrræðum sem eru til staðar til að framfylgja iðnaðarlögum. Það verði gert með skýrari og fljótvirkari kæruleiðum sem tryggja bæði rétt þeirra sem vilja verja iðnréttindi sín, og réttindi þeirra sem hljóta sektir. Ekki er að sjá að bót verði þar á með þeim tillögum sem hér liggja frammi.

Markmið með endurskoðun iðnaðarlaga ætti að vera að auka veg iðnréttinda, auka gæði iðnnáms og tryggja réttindi þeirra sem vilja hasla sér völl í iðnrekstri. RSÍ hafnar þeim vinnubrögðum alfarið, að tillögum að breytingum á lögnum séu unnar og ýtt í framkvæmd án nokkurs samráðs við þau stéttarfélög sem tengjast löggiltum iðngreinum sem lögin fjalla um. Grunnforsenda fyrir sátt um slíkar breytingar er að sátt ríki um þær leiðir sem farnar eru.

Virðingarfyllt,
f.h. Rafiðnaðarsambands Íslands

Kristján Þórður Snæbjarnarson
Formaður Rafiðnaðarsambands Íslands